

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
DIREKTORAT ZA KAKOVOST
Upravna akademija

ZAKON O PREKRŠKIH

KLAVDIJA PRAH, OKRAJNO SODIŠČE V CELJU

(klavdija.prah@sodisce.si)

Ljubljana, 14. 04. 2026

VSEBINA

- 1. UVODNA IZHODIŠČA**
- 2. TEMELJNA NAČELA IN PREDPISI, KI SE UPORABLJAJO V HITREM POSTOPKU O PREKRŠKU**
- 3. POUDARKI NEKATERIH MATERIALNOPRAVNIH DOLOČB ZP-1**
- 4. ODGOVORNOST PRAVNIH SUBJEKTOV**
- 5. POSTOPEK O PREKRŠKU**
- 6. UPORABA DOKAZOV IZ POSTOPKA NADZORA V PREKRŠKOVNEM POSTOPKU**
- 7. ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO**

UVODNA IZHODIŠČA

- prekrškovno pravo kot upravno kazenska kategorija je del kaznovalnega prava;
- odločanje v hitrih postopkih mora potekati hitro, enostavno in brez nepotrebnega odlašanja (prvi odstavek 51. člena ZP-1);
- upoštevati je treba temeljna procesna jamstva poštenega in pravičnega postopka ter omogočiti, da je storilcem zagotovljena učinkovita pravica do obrambe (***6. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah, 22. in 29. člen Ustave Republike Slovenije***);
- pravica do učinkovitega pravnega sredstva;

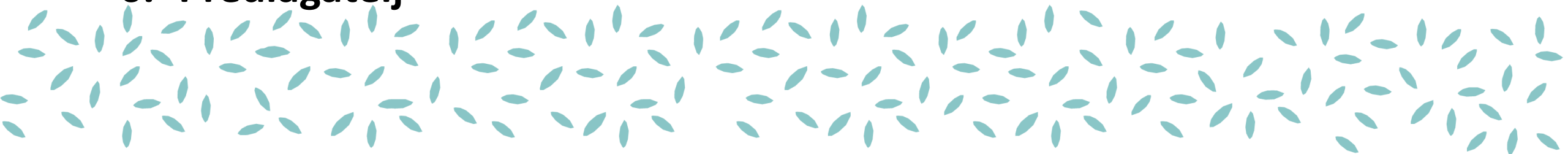
Zakon o ohranjanju narave (155. člen):

- pravna podlaga za opravo neposrednega nadzora nad spoštovanjem prepovedi ZON in predpisov, izdanih na njegovi podlagi;
- nalaga dolžnost preprečevanja prekrškov in daje določena pooblastila;
- zbiranje in obdelava osebnih podatkov kršiteljev;

UDELEŽENCI V POSTOPKU

1. **Kršitelj** (tisti, zoper katerega je začet postopek o prekršku pred prekrškovnim organom), **obdolženec** (tisti, proti kateremu je vložen obdolžilni predlog pred sodiščem), **storilec** (splošen izraz) -48. člen ZP-1;
2. **Oškodovanec** (tisti, čigar premoženjska ali osebna pravica je bila s prekrškom prekršena ali ogrožena);
3. **Zagovornik** (le odvetnik ali odvetniški kandidat);
4. **Pooblaščenec** (v hitrem postopku –ZUP)
5. **Lastnik odvzetih predmetov**
6. **Predlagatelj**

***TEMELJNA NAČELA
IN PREDPISI, KI SE
UPORABLJAJO V HITREM
POSTOPKU O PREKRŠKU***

1. *NAČELO ZAKONITOSTI* (2. člen ZP-1)

- izhaja iz 28. člena Ustave RS;
- nikomur ne sme biti izrečena sankcija za prekršek, če dejanje ni bilo z zakonom, uredbo ali odlokom samoupravne lokalne skupnosti določeno kot prekršek, preden je bilo storjeno, in če za tako dejanje ni bila predpisana sankcija za prekršek;
- če se po storitvi prekrška enkrat ali večkrat spremenijo materialnopravne določbe ZP-1 ali predpisa, ki določa prekršek, se uporabi zakon ali predpis, ki je za storilca milejši (**NAČELO UPORABE MILEJŠEGA PREDPISA**);
- prekrškovni organ mora vedno ugotoviti, kateri predpis je veljal v času storitve prekrška in ali je bil ta pozneje morebiti spremenjen. Pri tem je treba upoštevati tudi vse vmesne predpise, ki v času izvršitve dejanja še niso veljali, prav tako pa ne veljajo več v času sojenja, če so za storilca milejši;

2. NAČELO DOMNEVE NEDOLŽNOSTI (7. člen ZP-1)

- izpeljano je iz 27. člena Ustave RS;
- kdor je obdolžen, velja za nedolžnega, dokler njegova odgovornost ni dokazana s pravnomočno odločbo;
- zahteva se *gotovost* ali pa vsaj *zelo velika verjetnost*;

Procesne garancije:

- *privilegij zoper samoobtožbo*;
- *dokazno breme je na strani predlagatelja postopka (razen 8. člen ZPrCP- obrnjeno dokazno breme, odgovornost pravnih oseb)*;
- *v dvomu je treba odločiti v korist storilca (in dubio pro reo)*;

3. NAČELO SUBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI (9. člen ZP-1)

za prekršek odgovoren le storilec, ki je *objektivno izpolnil zakonske znake prekrška* (objektivni dejanski stan prekrška) ter *ima do te kršitve določeno zavest in voljo, ki se izraža v obliki malomarnosti ali naklepa do dejanja oziroma posledic dejanja* (subjektivni dejanski stan prekrška);

- nasproti: objektivna odgovornost pravne osebe, podjetnika, zasebnika (odgovornost za ravnanje drugega- pridružitvena odgovornost);

4. NAČELO MATERIALNE RESNICE (68. člen ZP-1)

- upoštevati ga je treba po uradni dolžnosti;
- po resnici in popolnoma ugotoviti vsa dejstva, pomembna za izdajo zakonite odločbe o prekršku, razen v primeru storilčevega priznanja;
- enako skrbno raziskati okoliščine in ugotoviti tako dejstva, ki storilca obremenjujejo, kakor tudi dejstva, ki so mu v korist;
- izvesti pravnorelevantne dokaze, tudi če jih storilec ni predlagal;
- ***prosta presoja dokazov***: vestno je potrebno pretehtati vsak dokaz posebej in v zvezi z drugimi dokazi, na podlagi takšne presoje pa ugotoviti, katero dejstvo se šteje za dokazano ali nedokazano (dokazna ocena:133. člen ZP-1);

5. NAČELO PRAVICE DO IZJAVE in KONTRADIKOTORNOSTI

- storilcu mora biti zagotovljena ustavna pravica do izjave, možnost, da se izjavi o vseh dejstvih oziroma okoliščinah, pomembnih za odločitev o prekršku;
- organ mora storilca v jeziku, ki ga razume, seznaniti, česa je obdolžen in mu tako omogočiti, da se izjavi o okoliščinah prekrška ter predlaga dejstva in dokaze v svojo korist;
- storilec mora imeti zagotovljen ustrezen čas za pripravo obrambe (ustno obvestilo na kraju samem/ obvestilo o prekršku in rok 5 dni za izjavo);
- ***pravica do uporabe lastnega jezika***

PRIVILEGIJ ZOPER SAMOOBTOŽBO (drugi odstavek 55. člena ZP-1)

Prekrškovni organ ob ugotovitvi oziroma obravnavanju prekrška in še pred izdajo odločbe o prekršku kršitelja obvesti o prekršku in pouči:

- da se lahko izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška, da pa tega ni dolžan storiti niti odgovarjati na vprašanja, če se bo izjavil ali odgovarjal, pa ni dolžan izpovedovati zoper sebe ali svoje bližnje;
- da mora navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo več mogel uveljavljati.

To je treba zapisati v zapisnik ali uradni zaznamek, kar mora kršitelj podpisati.

PREKLUZIJA

- rok 5 dni za izjavo je zakonski, prekluzivni rok;
- razlagati v povezavi z načelom materialne resnice;
- izjava, podana po poteku roka in pred izdajo odločbe: treba jo je upoštevati, sicer ne;
- nepopolna izjava: poziv na dopolnitev;
- ni je mogoče uporabiti, če kršitelju v času podaje izjave niso bila znana vsa odločilna dejstva;
- **prekrškovni organ se je dolžan opredeliti do vseh navedb in predlaganih dokazov;**

POMEMBNI PREDPISI

- **KAZENSKI ZAKONIK (KZ-1):**

8. člen ZP-1 določa, da se, v kolikor ni drugače določeno, v postopku o prekršku smiselno uporabljajo določbe kazenskega zakonika glede **silobrana, skrajne sile, prisiljenosti, neprištevnosti, naklepa, malomarnosti, dejanske in pravne zmote, storilca in sotorilca, napeljevanja in pomoči ter časa in kraja storitve kaznivega dejanja.**

ZAKON O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU (ZUP):

- **prvi odstavek 58. člena ZP-1** napotuje na smiselno uporabo določb ZUP-a, s tem, ko določa, da se v hitrem postopku glede **pristojnosti, zastopanja, jezika v postopku, vlog, vabil, zapisnikov, odločb, pregledovanja in prepisovanja spisov, rokov in narokov, vrnitve v prejšnje stanje, vročanja in izločitve uradnih oseb** smiselno uporabljajo določila zakona o splošnem upravnem postopku;
- **drugi odstavek 58. člena ZP-1:** v hitrem postopku o prekršku se smiselno uporabljajo določbe ZP-1 o rednem sodnem postopku za osebno in hišno preiskavo, zaseg in preiskavo elektronskih in z njimi povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov, zaseg in odvzem predmetov, privedbo, pridržanje in varščino, **zastopanje tuje pravne osebe, postopek zoper pravno in odgovorno osebo**, pravice oškodovanca v postopku, združitve in izločitve postopka, prekinitve in ustavitve postopka ter stroške postopka;

ZAKON O SODNIH TAKSAH (ZST-1)

določa način in pogoje odločanja o oprostitvi, odlogu ali obročnem plačilu taks

- **ZAKON O SODELOVANJU V KAZENSKIH ZADEVAH Z DRŽAVAMI ČLANICAMI EU (ZSKZDČEU-1)**
- **PODROČNI PREDPISI** za posamezne prekrškovne organe, ki obravnavajo konkretne kršitve vsak s svojega področja
- **PODZAKONSKI PREDPISI** (Odvetniška tarifa, Pravilnik o stroških postopka)

***POUDARKI NEKATERIH
MATERIALNOPRAVNIH
DOLOČB ZP-1***

ZP-1 razvršča prekrške glede na njihovo težo:

- *prekršek neznatnega pomena* (6.a člen ZP-1);
- *posebno lahki prekršek* (21. člen ZP-1);
- *težji prekršek* zoper varnost cestnega prometa, s katerim je povzročena nevarnost za nastanek hude posledice oziroma z dejanjem nastane škodljiva posledica (22. in 23. člen ZP-1);
- *najhujši prekrški*, za katere je mogoče predpisati globe, višje od splošnega maksimuma (šesti odstavek 17. člena ZP-1);

AKTIVNI SUBJEKTI PREKRŠKA

1. **Fizična oseba** (14. let- 30. člen ZP-1)
2. **Pravna oseba** (pridružitvena odgovornost)
3. **Samostojni podjetnik posameznik** (podjetnik)
4. **Posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost** (zasebnik)
5. **Odgovorna oseba** (pravne osebe, podjetnika, zasebnika, državnega organa, organa samoupravnega lokalne skupnosti)

STORILEC PREKRŠKA

- **neposredni storilec:** tisti, ki izvrši prekršek samostojno s svojim lastnim ravnanjem;
- **posredni storilec:** tisti, ki prekršek izvrši z izrabljanjem ali vodenjem ravnanja drugega (odgovorna oseba, ki podrejenemu odredi opravo dela, ki izpolnjuje zakonske znake prekrška);
- **sostorilec:** storilec je tudi vsak, ki skupaj z drugim stori prekršek, tako da zavestno sodeluje pri storitvi ali kako drugače odločilno prispeva k storitvi – lahko gre za delitev dela med storilci, lahko prekršek uresničujejo istočasno ali sukcesivno;

TEMELJNI ELEMENTI PREKRŠKA

Ko obravnavamo določeno dejanje kot prekršek, je treba ugotoviti:

- **objektivni dejanski stan prekrška:** kraj storitve, čas storitve, zakonski znaki prekrška (opis dejanja);
- **subjektivni dejanski stan prekrška:** odgovornost (9. člen ZP-1);

KONKRETIZACIJA OPISA PREKRŠKA (abstraktni dejanski stan ***
konkretni dejanski stan)

ČAS IN KRAJ STORITVE PREKRŠKA

18. člen KZ-1: Prekršek je storjen takrat, **ko je storilec delal** (storitveni prekršek) **ali bi moral delati** (opustitveni prekršek), **ne glede na to, kdaj je nastala posledica** (ubikvitetno načelo).

Čas storitve je pomemben zato, ker od tega trenutka tečejo zastaralni roki za pregon prekrška in zato, da se ve, kateri predpis se uporabi;

- ***posledični prekrški***: prekršek je dokončan, ko nastopi prepovedana posledica, pri prekrških, ki pomenijo golo kršitev predpisa pa se čas dokončanja ujema s prenehanjem *izvršitve kršitve predpisa*;
- ***trajajoči prekrški***: zajeta je vsa kontinuirana dejavnost od začetka opravljanja dejavnosti do ugotovitve in sprožitve postopka: čas storitve je čas, ko je prenehalo protipravno stanje; uresničeno protipravno stanje in njegovo vzdrževanje sta sestavna dela zakonskega opisa prekrška;
- ***prekrški stanja***: dokončan je z nastankom prepovedanega stanja, vzdrževanje prepovedanega stanja ni zakonski znak prekrška, temveč je *prekršek* storjen že z nastankom protipravnega stanja kot prepovedane posledice;

- **19. člen KZ-1:** prekršek je storjen **na kraju, na katerem je storilec delal ali bi moral delati** (kadar prekršek nima izrecno določene prepovedane posledice) - delavnostna teorija;
- kakor tudi **na kraju, na katerem je nastala prepovedana posledica** (teorija posledice);

Pri prekrških, ki se kažejo kot opustitev obveznosti, se za kraj praviloma šteje sedež pravne osebe;

Dejanje se veže na sedež pravne osebe, razen če je očitno, da je bilo storjeno drugje – od kraja storitve je odvisno, katero sodišče je pristojno za odločanje o zahtevi za sodno varstvo;

Drugi odstavek 60. člena ZP-1: za odločanje o zahtevi za sodno varstvo krajevno pristojno sodišče prve stopnje, ki je pristojno za odločanje o prekršku po določbah rednega sodnega postopka.

Krajevna pristojnost: 77. – 80. člen ZP-1

Kot splošno navezno okoliščino za določitev krajevnosti pristojnosti ZP-1 določa kraj storitve prekrška (*forum delicti commissi*).

STEK PREKRŠKOV

- iz opisa dejanja oziroma dogodka razvidno, da je storilec z enim ali več dejanji uresničil zakonske znake dveh ali več prekrškov;
- sankcija se določi za vsak posamezni prekršek in nato izreče enotna sankcija (27. člen ZP-1);

1. IDEALNI STEK : storilec z eno storitvijo ali opustitvijo uresniči zakonske znake dveh ali več prekrškov in se ga hkrati obravnava za vse;

NAVIDEZNI IDEALNI STEK: en prekršek , kljub temu, da je storilec z eno storitvijo ali opustitvijo uresničil zakonske znake dveh ali več prekrškov;

odnos specialnosti, odnos subsidiarnosti, odnos konzumpcije;

2. *REALNI STEK*

storilec z več storitvami ali opustitvami uresniči zakonske znake dveh ali več prekrškov.

NAVIDEZNI REALNI STEK: en prekršek, čeprav obstaja dvoje ali več dejanj, ki vsako zase izpolnjuje pogoje za obstoj prekrška.

- Pri osebnih prekrških stek ni mogoč ---- prekrškov je toliko, kolikor je oškodovancev (6/1 ZJRM-1)

ODGOVORNOST ZA PREKRŠEK

- Razlika kazensko pravo / prekrškovno pravo
KRIVDA / ODGOVORNOST

9. člen ZP-1: za prekršek je odgovoren storilec, ki ga je storil iz malomarnosti ali z naklepom;

Predpis o prekršku lahko določi, da je storilec odgovoren samo, če je prekršek storil z naklepom.

- odgovornost je subjektivni element prekrška;
- za ugotovitev storilčeve odgovornosti sta ključna dva pogoja:
 - določene psihične lastnosti storilca *** **PRIŠTEVNOST**
 - določen storilčev odnos do norme in do dejanja, ki ga je storil **** **KRIVDA**

PRIŠTEVNOST

- smiselna uporaba določb KZ-1;
- je pogoj za krivdo;
- velja domneva prištevnosti;
- odgovoren je lahko samo tisti storilec prekrška, ki je duševno normalen in sposoben pravilno zaznavati svet okoli sebe oziroma imeti sebe v oblasti;
- dvom v prištevnost ----- angažiranje izvedenca psihiatrične stroke;

KRIVDA (ODGOVORNOST)

- vedno jo je potrebno dokazati, pomeni izpeljavo načela domneve nedolžnosti;
 - zavestni element: **kakšna je bila stopnja zavedanja glede zakonskih znakov prekrška;**
 - voljni element: **kakšna je bila storilčeva volja v zvezi z dejanjem;**
 - stopnja krivde oziroma odgovornosti se upošteva pri odmeri kazni (olajševalne oziroma obteževalne okoliščine);
- Dve obliki (stopnji) krivde:
 - *NAKLEP*
 - *MALOMARNOST*

NAKLEP (DOLUS)

- 25. člen KZ-1: Prekršek je storjen z naklepom:

**** če se je storilec zavedal svojega dejanja in ga je hotel storiti
(direktni naklep);

*****ali če se je zavedal, da lahko zaradi njegovega dejanja
nastane prepovedana posledica, pa je privolil v njen nastanek
(eventualni naklep);

MALOMARNOST (CULPA)

- **26. člen KZ-1**

- Prekršek je storjen iz malomarnosti:

če storilec ni ravnal s potrebno **pazljivostjo**, čeprav se je zavedal, da **lahko stori dejanje**, pa je **lahkomiselno mislil**, da se to ne bo zgodilo ali da bo to lahko preprečil (*zavestna malomarnost*);

ali **če se ni zavedal**, da lahko stori dejanje, pa bi se bil po okoliščinah in po svojih osebnih lastnostih **tega moral in mogel zavedati** (*nezavestna malomarnost*).

IZKLJUČENOST KRIVDE (ODGOVORNOSTI)

- **NEPRIŠTEVNOST**
- **ZMOTA**
 - * **DEJANSKA ZMOTA**
 - * **PRAVNA ZMOTA**

IZKLJUČITEV PROTIPRAVNOSTI

- **SILOBRAN**
- **SKRAJNA SILA**
- **PRISILJENOST**

Vprašanje protipravnosti se pri prekrških praviloma ne pojavi, tako kot pri kaznivih dejanjih, kjer je protipravnost eden od temeljnih elementov kaznivega dejanja.

SANKCIJE ZA PREKRŠEK

- namen sankcij je prevenција in kaznovanje;
- za storjeni prekršek se izreče predpisana sankcija ali opozorilo:
- noben drug predpis, razen ZP-1 ne sme določiti kakšne druge sankcije, kot so določene v 4. členu;
- ZP-1 določa:
 - **Glavne sankcije:** predpišejo in izrekajo se samostojno;
 - **Stranske sankcije:** predpišejo in izrečejo se le ob glavni sankciji, nikoli samostojno, poleg glavne sankcije se lahko izreče ena ali več stranskih sankcij;
- vse stranske sankcije, razen izгона tujca iz države in odvzema predmetov, morajo biti predpisane, ti dve pa se lahko izrečeta neposredno na podlagi ZP-1.
- nekatere stranske sankcije se predpišejo kot obvezne druge kot fakultativne;

Razlika med opominom in opozorilom

OPOMIN (21. člen ZP-1);

- izreče se namesto globe;
- prekršek je storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega;
- če ni bila izpolnjena predpisana obveznost ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe/sodbe izpolnil predpisano obveznost, popravil ali povrnil povzročeno škodo;
- predpisana je izdaja odločbe o prekršku;
- **VSRS Sodba IV Ips 35/2019 z dne 19.5.2020, VSRS Sodba IV Ips 25/2023 z dne 23.5.2024;**

OPOZORILO:

- ni sankcija, ampak alternativa vsem sankcijam;
- storilcu se izreče pisno, ustno ali v elektroni obliki; ne izda se odločba o prekršku, ni pravnega sredstva (53. člen ZP-1);
- oportunitetno načelo prekrškovnih organov;
- če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep;
- opozorilo pa se izreče namesto uvedbe postopka o prekršku oziroma izdaje odločbe o prekršku storilcu prekrška (res iudicata);
- **UPRS Sklep I U 1697/2022-5 z dne 20.7.2023;**

Ali je primerno izrekanje opozoril na upravni zapisnik? NE

- *ko se pri izvedbi nadzora ugotovi, da so podani **RAZLOGI ZA SUM** storitve prekrška, mora pristojna oseba ukrepati kot pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa in izvesti hitri postopek o prekršku ali vložiti obdolžilni predlog;*
- tudi potem, ko se kršitelju že pošlje obvestilo o prekršku, se lahko, če so podani pogoji iz 53. člena ZP-1, izreče opozorilo;
- vodi se evidenca izrečenih opozoril, ni dovoljena obdelava osebnih podatkov;

SPLOŠNA PRAVILA ZA ODMERO SANKCIJE

26. člen ZP-1 (načelo individualizacije)

- storilcu prekrška se odmeri sankcijo v mejah, ki so določene s predpisom za storjeni prekršek, glede na težo prekrška in storilčevo odgovornost (malomarnost ali naklep);
- v hitrem postopku o prekršku se storilcu lahko izreče globa:
 - v znesku, v katerem je predpisana;
 - če je predpisana v razponu, se v primeru izreka globe s pisno odločbo (56. člen) ta izreče znotraj predpisanega razpona globe, v primeru izreka globe s plačilnim nalogom (57.člen) pa se izreče najnižja predpisana mera globe (tretji odstavek 52. člena ZP-1);

OMILITEV SANKCIJE (šesti odstavek 26. člena ZP-1):

- **le sodišče** v izjemnih primerih, če so podane **posebno olajševalne okoliščine**, ki utemeljuje omilitev sankcije ali izrek opomina (samo globa);

ODPUSTITEV SANKCIJE (sedmi odstavek 26. člena ZP-1)

- prekrškovni organ in sodišče;
- prekrškovni organ ne bo izdal odločbe ali plačilnega naloga, ker postopek ne bi bil smotrni (4. alineja četrtega odstavka 51. člena ZP-1), ob predpostavki, da gre za prekršek neznatnega pomena;

STRANSKE SANKCIJE – ODVZEM PREDMETOV

- izrečejo se poleg globe ali opomina, kadar so predpisane;
- smejo se odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška;
- smejo se odvzeti predmeti, ki niso storilčeva last, ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon;
- ko zaseg ni obvezen – obdolžilni predlog (predlog za odvzem predmetov mora biti obrazložen);

- z zakonom, ki določa prekršek, se lahko določi obvezen odvzem predmetov, v tem primeru se izda odločba o prekršku;

v izreku mora biti navedena pravna podlaga za izrek stranske sankcije in tudi, kaj se bo z odvzetimi predmeti zgodilo po pravnomočnosti odločbe o prekršku.

- ZON v 161. c členu ureja zaseg in odvzem predmetov;
 - možen je zaseg predmetov pred izdajo sodbe o prekršku;
 - obvezni odvzem predmetov;
 - fakultativni odvzem predmetov;

STROŠKI POSTOPKA

- izdatki, ki nastanejo v postopku o prekršku ali zaradi njega in izdatki, ki za potrebe postopka nastanejo pred njegovo uvedbo ali po njegovi zaključitvi;
- opredelitev stroškov: **143. člen ZP-1**;
- plača jih tisti, ki mu je izrečena sankcija za prekršek (**prvi odstavek 144. člena ZP-1**);
- če je tekel postopek zaradi več prekrškov, tisti, ki mu je bila izrečena sankcija, ne trpi stroškov za tiste prekrške, glede katerih je bil postopek ustavljen, če se dajo ti stroški izločiti iz skupnih stroškov (**drugi odstavek 144. člena ZP-1**);

- Stroški ustavljenega postopka bremenijo proračun (**četrty odstavek 144. člena ZP-1**);
- Pogoji za oprostitev plačila stroškov (**peti odstavek 144. člena ZP-1**);

V odločbi o prekršku je treba odločiti, kdo plača stroške in kolikšni so; če niso znani
***odločitev po temelju, nato odločitev s posebnim sklepom;

V hitrih postopkih o prekrških gre večinoma za stroške sodne takse in stroške zagovornika.

INSTITUT ZASTARANJA

- povzroči *prenehanje pravice države do izreka kaznovalne sankcije ali do njene izvršitve po preteku določenega časovnega obdobja;*
- organ, ki odloča o prekršku, mora na zastaranje paziti po **uradni dolžnosti;**
- splošni relativni zastaralni rok je **dve leti**, absolutni pa **štiri leta** (izjeme v 42. členu);
- zastaranje pregona:
 - *prične teči tistega dne, ko je bil prekršek storjen, torej z dnem, ko je storilec delal, ali bi moral delati;*
 - *preneha teči s pravnomočnostjo odločbe;*
- zastaranje izvršitve sankcije (44. člen ZP-1):
 - *začne teči tistega dne, ko postane odločba oziroma sodba o prekršku pravnomočna;*

RAZMEJITEV MED PREKRŠKOM IN KAZNIVIM DEJANJEM

(11.a člen ZP-1)

1. Postopka o prekršku ni dovoljeno voditi zoper storilca in mu ni mogoče izreči sankcije za prekršek:

- ki je bil **v kazenskem postopku pravnomočno spoznan za krivega storitve kaznivega dejanja, ki ima tudi znake prekrška;**
- zoper katerega je **bila zavržena kazenska ovadba za kaznivo dejanje, ki ima tudi znake prekrška,** na podlagi postopka poravnavanja ali odloženega pregona;

2. Če je bil kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki ima tudi znake prekrška, *pravnomočno ustavljen*, ali je bila *izdana pravnomočna oprostilna sodba*, ali je bil *obtožni akt pravnomočno zavrnjen ali zavržen*, ali je bila *kazenska ovadba zavržena*, se postopek za prekršek zoper storilca vodi le, če ga razlogi za navedeno odločitev ne izključujejo.

3. če je bila zoper storilca vložena kazenska ovadba zaradi kaznivega dejanja, ki ima tudi znake prekrška, ali zaradi takega dejanja zoper njega teče kazenski postopek, se postopek o prekršku ne more začeti; če se je postopek o prekršku že začel, ga je potrebno prekiniti s sklepom in se ne sme nadaljevati, dokler postopek v zvezi s kaznivim dejanjem ni pravnomočno končan;

O sumu kaznivega dejanja mora naravovarstveni nadzornik takoj obvestiti policijo, navesti vsa znana dejstva in dokaze in izročiti dokaze, ki jih je pridobil (sedmi odstavek 155. člen ZON).

ODGOVORNOST PRAVNIH SUBJEKTOV

Vprašanje 3:

Katere vse so odgovorne osebe pravne osebe (prav tako se to vprašanje postavlja zaradi različnih mnenj)? Ali je npr. tovarnjakar, ki ga je šef napotil na kmetijsko zemljišče stresti gradbene odpadke tudi odgovorna oseba, ali je odgovorna oseba šef (direktor)?

Pravni subjekti so:

- **Pravna oseba:** organizacija ali skupina ljudi, ki jo pravni red priznava kot nosila pravic in obveznosti; vpisana mora biti v sodni register-, najbolj pogoste so gospodarske družbe, zavodi, društva, ustanove, skladi;
- **Samostojni podjetnik posameznik (podjetnik):** fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja; vpisan mora biti v AJPES;
- **Posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost (zasebnik):** fizična oseba, ki opravlja registrirano oziroma s predpisom določeno dejavnost kot samozaposlena oseba; vpisani so v posebne registre, ki se vodijo za dejavnost, ki jo opravljajo (odvetniki, zdravniki, notarji);

- 13. člen ZP-1: za prekršek so pravni subjekti in njihove odgovorne osebe odgovorni v skladu z Zakonom o prekrških, če je v posameznem predpisu, ki določa prekršek, tako določeno (družba ni odgovorna za prekršek, če njen voznik vozi pod vplivom alkohola).

To pomeni uresničitev načela zakonitosti.

- 13.a člen ZP-1: izključena je odgovornost za prekršek Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti, zakon pa lahko določi, da je za prekršek odgovorna osebe v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

Zastopnik pravne osebe

- načeloma je tudi odgovorna oseba, ni pa nujno;
- zastopa pravno osebo v postopku in je upravičen za vsa dejanja, za katera je upravičena pravna oseba kot storilka;
- naloga direktorja: izpolnjevanje zakonskih obveznosti in skrb za zakonitost poslovanja pravne osebe, torej dolžnost poznati veljavno zakonodajo, ki prepoveduje nepoštene poslovne prakse v odnosu do potrošnikov. Pri vodenju poslovanja pravne osebe je prav direktor tista oseba, ki oblikuje poslovno politiko oziroma poslovne prakse;
- ***tuja pravna oseba***: zastopnik je tisti, ki vodi njeno podružnico v Republiki Sloveniji, če ni za njenega zastopnika določen kdo drug oziroma tisti, ki je upravljal prevozno sredstvo, s katerim je bil storjen prekršek;

Če je odgovorna oseba tujec, je najprej potrebno poskušati pridobiti podatke po ZSKZDČEU-1. Šele, če to ni mogoče, pravna oseba samostojno odgovarja.

Dolžnost zakonitega zastopnika:

- pojasniti, kdo je odgovorna oseba, ki ni ravnala po navodilih urada;
- obrazloženo in z dokazi podprto pojasniti, zakaj ni bil zadolžen za izpolnitev določene obveznosti v konkretnem primeru, torej zakaj on ni bil odgovorna oseba, sicer prekrškovni organ šteje, da je on odgovorna oseba;

- v odločbi o prekršku (enako v plačilnem nalogu v opisu dejanja) je treba jasno in argumentirano obrazložiti, zakaj se nekdo šteje za odgovorno osebo v konkretnem postopku;
- če ni zastopnika, je potreben poziv pravni osebi, da ga določi;
- **če pravna oseba ne odgovori na poziv oziroma če iz odgovora ni mogoče ugotoviti neposrednega storilca (ali kdo je konkretna odgovorna oseba), je podana odgovornost vodstvenega ali nadzornega organa;**
- peti odstavek 92. člena ZP-1 v zvezi z drugim odstavkom 58. člena ZP-1: prekrškovni organ lahko sam določi zastopnika, če pravna oseba nima organa, ki bi bil pristojen določiti zastopnika ali če ga v določenem roku ne obvesti, koga je določila za zastopnika;

- **VSRS Sodba IV Ips 4/2021, z dne 18.5.2021:** vedno je treba ugotoviti identiteto zastopnika pravne osebe in njegovo upravičenost za zastopanje (četrty odstavek 91. člena ZP-1), kar velja tudi v postopku z zahtevo za sodno varstvo;
- ***vedno je treba ugotoviti, kdo je pri pravni osebi dejansko odgovoren za opravo posameznega dejanja, katerega storitev ali opustitev se očita pravni osebi.***

Zastopnik pravne osebe NE more biti tisti:

- ki je povabljen za pričo;
- ki je odgovorna oseba, zoper katero se vodi postopek o prekršku IN navaja, da je ravnala po nalogu druge odgovorne osebe ali organa upravljanja.

Pravna oseba v stečaju – stečajni upravitelj je zastopnik (245. člen ZFPPIPP);

Pridružitvena odgovornost pravne osebe (prvi odstavek 14. člena ZP-1)

Pravna oseba je odgovorna za prekršek, ki ga pri opravljanju **njene dejavnosti** storilec stori:

- **v njenem imenu**: posamezniki, ki so na podlagi statuta ali zakona ali drugega pravnega akta pooblaščen za izvajanje volje pravne osebe v pravnem prometu;

- **ali za njen račun**: pravna oseba ima od tega premoženjsko korist;

- **ali v njeno korist**: pravna oseba pridobi nepremoženjsko korist;

- **ali z njenimi sredstvi**: storilec razpolaga s sredstvi, ki so v lasti ali posesti pravne osebe;

ODGOVORNOST PRAVNE OSEBE

- **OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI PRAVNE OSEBE:**
 - pojem je treba tolmačiti zelo široko;
 - pomeni, opravljanje del, storitev, nalog, opravil, za katere je registrirana, lahko pa tudi za neregistrirane dejavnosti, če jo opravlja in bi jo morala registrirati;
- ob izpolnitvi pogojev se odgovornost pravne osebe domneva, gre za **pridružitveno oziroma akcesorno odgovornost**;
- storilec ni nujno oseba, ki je zaposlena pri pravni osebi, lahko je vsak, ki na kakršen koli način sodeluje pri opravljanju njene dejavnosti, v njenem imenu ali na njen račun ali z njenimi sredstvi ali v njeno korist;
- pravna oseba nikoli ne more biti storilec, ampak je samo spoznana za odgovorno, njena odgovornost je vezana na ravnanje storilca in ne odgovorne osebe, čeprav je lahko tudi odgovorna oseba neposredni storilec;
- če je neposredni storilec prekrška znan, on odgovarja za storjeni prekršek, torej neposredno, lahko tudi kot odgovorna oseba;

- 70. člen ZP-1: praviloma se vodi enoten postopek zoper pravno osebo in njeno odgovorno osebo (enako zoper samostojnega podjetnika in njegovo odgovorno osebo).

Izda se ena odločba o prekršku. To je tudi v korist kršitelju, ki ne vloži pravnega sredstva, če so podani pogoji za uporabo instituta ***beneficium cohaesionis*** (***drugi odstavek 62.a člena ZP-1***).

- 80. člen ZP-1: če se vodi postopek zoper pravno in odgovorno osebo, je za vodenje postopka pristojen prekrškovni organ, ki je pristojen za pravno osebo.
- če se v kasnejši fazi ugotovi, da bodo težave z vročitvijo odgovorni osebi ali pravni osebi ali so drugi objektivni razlogi, se lahko postopek razdruži (drugi odstavek 107. člena ZP-1).

Relativizacija pridružitvene odgovornosti pravne osebe (odgovornost po dolžnem nadzorstvu-drugi odstavek 14. člena ZP-1)

- Omejeno pridružitvena odgovornost: pravna oseba je odgovorna za prekršek znanega storilca, ki pa ga ni mogoče spoznati za odgovornega (neprištevnost, dejanska ali pravna zmota, skrajna sila, smrt, predpis o prekršku ne določa odgovornosti za tip subjekta);
- Samostojna odgovornost pravne osebe: kadar storilca ni mogoče odkriti; Prekrškovni organ mora storiti vse, da se odkrije storilec prekrška z zbiranjem obvestil, ugotavljanjem dejstev in pridobivanjem dokazov.

Odgovornost pravne osebe po dolžnem nadzorstvu

če storilca prekrška ni mogoče odkriti ali če za prekršek ni odgovoren, je pravna oseba odgovorna za prekršek, če je njen vodstveni ali nadzorni organ ali njena odgovorna oseba **opustila dolžno nadzorstvo**, s katerim bi se prekršek lahko preprečil;

- izključitev storilčeve odgovornosti ne vpliva na odgovornost pravne osebe;
- vodstveni ali nadzorni organ: za katerega od teh organov gre, se ugotavlja na podlagi določb zakona ali drugih aktov, ki urejajo status pravne osebe. Gre za dejansko vprašanje, ki ga je treba ugotoviti v vsakem konkretnem primeru posebej;

Ekskulpacijski razlogi za pravno osebo (tretji odstavek 14. člena ZP-1)

Pravna oseba ni odgovorna za prekršek, če **dokaže**, da je bil prekršek storjen :

- **z namenom škodovanja tej pravni osebi:** subjektivna okoliščina, ki jo mora pravna oseba dokazati z objektivnimi, navzven razvidnimi dejstvi, ki odsevajo vse relevantne okoliščine primera; gre za hoteno oziroma naklepno ravnanje storilca (malomarnost je izključena);
- **ali z zavestnim kršenjem pogodbe, na podlagi katere storilec opravlja delo ali storitev za pravno osebo, ki je v okviru dolžnega nadzorstva pravočasno izvedla vse ukrepe, potrebne za preprečitev prekrška:** storilec se mora zavedati, da krši pogodbo; če ne pozna določb pogodbe o delu ali podjemne pogodbe, ki jo je podpisal, ne more zavestno kršiti pogodbe**seznanjen mora biti z njeno vsebino;
- **ali s kršenjem navodil ali pravil pravne osebe, ki je v okviru dolžnega nadzorstva pravočasno izvedla vse ukrepe, potrebne za preprečitev prekrška;** ni potrebno naklepno kršenje pravil, zadošča že malomaren odnos do teh navodil in pravil; pravna oseba mora izkazati, da je dejansko storila vse, kar je lahko oziroma pravočasno izvedla ukrepe, da se je posameznik seznanil z njenimi pravili in jih je tudi imel možnost spoštovati.

- razbremenitev odgovornosti/ekskulpacijske razloge po tretjem odstavku 14. člena ZP-1 je potrebno tolmačiti zelo ozko;
- razlogi morajo biti realni, ne pa, da bi se pravna oseba lahko izognila odgovornosti za prekršek »s pritiski« na posameznike, ki so zaposleni pri njej;
- tako prekrškovni organ kot sodišče morata v postopku zahteve za sodno varstvo vsak zatrjevani ekskulpacijski razlog presoditi zelo skrbno in celovito;

Dolžno nadzorstvo

- vodstveni ali nadzorni organ oziroma odgovorna oseba imata pravno zavezujočo dolžnost, ki temelji na zakonu, drugem predpisu ali internem pravnem aktu pravne osebe, izvajati nadzor nad delom dejavnosti, pri katerem je izvršen prekršek;
- mora biti takšno, da bi lahko preprečilo prekršek, zadošča že izkazana verjetnost, da bi se prekršek lahko preprečil, ni pa treba izkazati, da bi izvedeno dejanje prekršek dejansko preprečilo;
- ***v izreku odločbe o prekršku (ali opisu dejanja) mora biti določno navedeno, s čim je storilec opustil dolžno nadzorstvo, torej katerih dejanj, ki bi jih moral v skladu s predpisi izvesti, ni izvedel;***
- ***opustitev dolžnega nadzorstva je enakovredna drugim opustitvam, ki imajo za posledico izpolnitev znakov prekrška;***
- gre za *dejansko vprašanje* (pravni, tehnični, organizacijski in drugi podobni ukrepe, s katerimi se izvaja dolžno nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov;

Odločba ustavnega sodišča RS, Up-548/15-17, z dne 17.10.2019:

Vsebino dolžnega nadzorstva je **treba iskati v drugih predpisih**, ki za določeno ravnanje dovolj jasno in konkretno opredeljujejo ukrepe dolžnega nadzorstva. Tudi dolžnostna ravnanja pravnih oseb so različna in jih ni mogoče vnaprej taksativno naštetih. Pomembno pa je, da **so ukrepi dolžnega nadzorstva, ki se zahtevajo od pravnih oseb, primerni za preprečitev določenega prekrška** in, da je **podano ustrezno sorazmerje med pomenom dobrine, ki jo ščiti posamezna norma, ki določa prekršek in bremenom, ki ga za pravno osebo pomeni izvajanje zahtevanih ukrepov**.

- Pravna oseba mora dokazati, da je storila vse in pravočasno izvedla vse potrebne ukrepe, da ne bi prišlo do prekrška. Dokazno breme je na njeni strani in mora obstoj razbremenilne okoliščine izkazati s prepričljivimi in verodostojnimi dokazi.
- Če ne obstaja noben predpis, ki bi predpisoval ukrepe dolžnega nadzorstva, je pravna oseba odgovornosti prosta že, ***če izkaže, da je izpolnila dolžnost seznanitve*** (VSRS Sodba IV Ips 37/2017).

Opustitev dolžnega nadzorstva

Primer: konkretizacija dolžnega nadzorstva pravne osebe v izreku odločbe o prekršku

... ker je njena odgovorna oseba, direktor... ki je bil dolžan ravnati v imenu pravne osebe opustil dolžno nadzorstvo nad spoštovanjem (izvajanjem) določb (zakona, predpisa) ... v pristojni službi glede obveznosti pravočasne..., s katerim bi se prekršek lahko preprečil, zaradi česar pravna oseba ... ni,

s tem je kršila ... in storila prekršek po ...

Opustitev dolžnega nadzorstva, s katerim bi se prekršek lahko preprečil, se lahko v konkretnem primeru odrazi, da:

- je imel vodstveni ali nadzorni organ oziroma odgovorna oseba pravne osebe pravno zavezujočo dolžnost (temelječo na zakonu, drugem predpisu ali internem aktu pravne osebe) izvajati nadzor nad delom dejavnosti, pri katerem je bil izvršen prekršek (dolžno nadzorstvo) in
- bi izvedeno dolžno nadzorstvo lahko preprečilo prekršek, pri čemer zadostuje izkazana verjetnost, da bi prekršek (lahko) bil preprečen, ni pa treba izkazati, da bi izvedeno *dejanje* prekršek tudi dejansko preprečilo.

Odgovornost odgovorne osebe (prvi odstavek 15. člena ZP-1)

- Odgovorna oseba je tista oseba, ki je pooblaščen opravljanje delo (odgovorna oseba v širšem smislu):

- **v imenu,**

- **na račun,**

- **v korist,**

- **s sredstvi**

pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, državnega organa ali organa samoupravnega lokalne skupnosti;

Odgovorna oseba v širšem smislu

(prvi odstavek 15. člena ZP-1)

- notranje razmerje oziroma pooblastilo v sklopu opravljanja dejavnosti, za katero je posamezni subjekt registriran oziroma, ki spada v delovno področje državnega organa oziroma organa samoupravne lokalne skupnosti;
- delo opravlja na kakršnikoli veljavni pravni podlagi (pogodba o zaposlitvi, pogodba o delu, mandatna pogodba ali druga pravno veljavna pooblastitev za opravljanje dela).

Za ravnanje v imenu, na račun in v korist pravne osebe so pooblaščeni zastopniki in pooblaščenci. Za ravnanje s sredstvi pa vsaka oseba, ki ima v opisu del in nalog ter z morebitnimi internimi akti delodajalca izredno ali smiselno določeno, da delo opravlja z določenimi sredstvi.

Odgovorna je za svoje delo.

Pogosto je odgovorna oseba neposredni storilec, zato je treba njegovo odgovornost presoati na podlagi prvega odstavka 15. člena v zvezi z 9. členom ZP-1.

Podjetnik in zasebnik imata lahko eno ali več odgovornih oseb, sama pa tega statusa nimata.

Odgovorna oseba v ožjem smislu

(drugi odstavek 15. člena ZP-1)

oseba, ki je pri pravnem subjektu pooblaščená izvajati dolžno nadzorstvo, s katerim se lahko prepreči prekršek (vodstveni in nadzorni organi);

- Šteje se, da je za izvajanje dolžnega nadzorstva pooblaščen vodstveni organ, za dolžno nadzorstvo nad vodstvenim organom pa nadzorni organ, razen če dokaže, da je bila odgovornost za izvajanje dolžnega nadzorstva s pravnim aktom prenesena na drugo osebo ali organ;
- Če ima vodstveni ali nadzorni organ več članov, je za izvajanje dolžnega nadzorstva odgovoren vsak član posebej, razen če dokaže, da je bila ta odgovornost s pravnim aktom naložena le posameznim članom ali ožji skupini članov;

Dokazno breme za prenos dolžnosti nadzorstva je na vodstvenem oziroma nadzornem organu. Obvezen dokaz je pravni akt, ki dokazuje prenos, mora pa dokazati, da je šlo tudi za dejanski, ne samo formalni prenos pristojnosti za izvajanje dolžnega nadzorstva.

Odgovornost odgovorne osebe po dolžnem nadzorstvu (drugi odstavek 15. člena ZP-1)

Kadar ni mogoče ugotoviti neposrednega storilca prekrška ali ne odgovarja, je dokazno breme glede ugotovitve druge odgovorne osebe na poslovodstvu pravne osebe;

Če poslovodstvo ne imenuje odgovorne osebe oziroma neposrednega storilca, je odgovorna tista oseba, ki je pooblaščen za izvajanje dolžnega nadzorstva (drugi odstavek 15. člena ZP-1);

Če te ni mogoče ugotoviti, veljata zakonski domnevi iz tretjega in četrtega odstavka 15. člena ZP-1;

Odgovornost odgovorne osebe

- Za odgovornost morata biti kumulativno izpolnjena dva pogoja:
 - *odgovorna oseba stori prekršek s svojim dejanjem, mora ravnati malomarno ali naklepno;*
 - *stori ga pri opravljanju registrirane dejavnosti pravne osebe, podjetnika ali zasebnika, v imenu, na račun, s sredstvi, v korist;*
- odgovornost odgovorne osebe za prekršek **ne preneha**, če ji je prenehala zaposlitev ali ni več druge pravne podlage za delo v pravni osebi ali zanjo, za samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, za državni organ ali samoupravno lokalno skupnost, kakor tudi ne, če je subjekt, pri katerem je delovala odgovorna oseba, prenehal obstajati ali opravljati dejavnost ali če ni več pogojev za ugotavljanje njegove odgovornosti za prekršek;

Ekskulpacijski razlogi za odgovorno osebo (tretji odstavek 15.a člena ZP-1)

za razbremenitev odgovornosti morata biti izpolnjena dva pogoja:

- **da je ravnala po odredbi drugega in**
- **da je storila vse, kar je bila na podlagi določenega predpisa dolžna storiti, da bi preprečila prekršek;**

razbremenilni razlogi pridejo predvsem v poštev, ko je odgovorna oseba hkrati neposredni storilec;

ODGOVORNOST PODJETNIKA IN ZASEBNIKA

- odgovornost samostojnega podjetnika posameznika ne more temeljiti le na izpolnitvi predpostavk iz prvega odstavka 14. člena ZP-1, saj gre za fizično osebo, katere odgovornost mora temeljiti na njenem lastnem prispevku k prekršku, ki se kaže v opustitvi dolžnega nadzorstva, s katerim bi prekršek lahko preprečila (**subjektivizirana odgovornost**);
- glede sankcije veljajo zanju določbe pravila in razponi, ki veljajo za samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost;
- kadar je za isti prekršek predvidena odgovornost samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravljajo dejavnost ter odgovorne osebe odgovarjata le v vlogi podjetnika in zasebnika, ne pa tudi odgovorne osebe;

VSRS Sodba IV Ips 15/2019 z dne 21.5.2019: Odgovornost samostojnega podjetnika posameznika ne more temeljiti le na izpolnitvi predpostavk iz prvega odstavka 14. člena ZP-1, saj gre za fizično osebo, katere odgovornost mora temeljiti na njenem lastnem prispevku k prekršku, ki se kaže v opustitvi dolžnega nadzorstva, s katerim bi prekršek lahko preprečila (subjektivizirana odgovornost).

Pri razlagi določbe, ki samostojnemu podjetniku posamezniku nalaga odgovornost za prekršek drugega, je zato treba upoštevati navedeno bistveno razliko med pravno osebo in samostojnim podjetnikom posameznikom, ki gospodarsko dejavnost opravlja kot fizična oseba.

V obravnavani zadevi gre za položaj, **ki je v bistvenem primerljiv z odgovornostjo odgovorne osebe v ZP-1 oziroma položajem, ki ga ureja drugi odstavek 14. člena ZP-1 in ki od prekrškovnega organa terja, da že v izreku odločbe o prekršku konkretno navede vsebino dolžnega nadzorstva, ki naj bi ga vodstveni oziroma nadzorni organ (odgovorna oseba) samostojnega podjetnika posameznika opustil.**

Razlika

1. za prekršek, ki ga storilec stori pri opravljanju njune dejavnosti, sta odgovorna pod pogoji iz 14. člena ZP-1 (enako kot pravna oseba);
2. za prekršek, ki ga storita sama pri opravljanju svoje dejavnosti, sta odgovorna pod pogoji iz 9. člena ZP-1:
 - v tem primeru se jima izreče globa, predpisana za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost;
 - ne odgovarjata še dodatno po določbah o odgovornosti odgovorne osebe;

ODGOVORNOST V PRIMERU STEČAJA ALI PRENEHANJA

- ***Stečaj pravne osebe*** je urejen v ZFPPIPP in pravne posledice začetka stečajnega postopka nastanejo z dnem, ko je objavljen oklic o začetku stečaja:
- z začetkom stečajnega postopka prenehajo pooblastila zakonitih zastopnikov in prokuristov, za zastopanje dobi pooblastilo stečajni upravitelj (njemu je potrebno vročati vse);
- po zaključku stečajnega postopka se pravna oseba po uradni dolžnosti izbriše iz sodnega registra na podlagi pravnomočnega sklepa o zaključku stečajnega postopka;

- pravna oseba, podjetnik in zasebnik so v primeru stečaja odgovorni za prekršek, ne glede na to, ali je bil prekršek storjen pred začetkom stečajnega postopka ali med njim, vendar se jim ***globa ne izreče, ampak samo odvzem predmetov in odvzem premoženjske koristi***;
- nad podjetnikom in zasebnikom se uvede ***postopek osebnega stečaja***;
- v osebnem stečaju je lahko tudi neposredni storilec, kar pa na njegovo odgovornost ne vpliva, spozna se za odgovornega in se mu izreče sankcija;

Drugi odstavek 14.b člena ZP-1

- če pravna oseba pred izdajo odločbe oziroma sodbe o prekršku **preneha obstajati**, se **jo spozna za odgovorno za prekršek**, sankcije za prekršek in odvzem premoženjske koristi pa se **izrečejo subjektu, ki je njen pravni naslednik**, če je vodstveni ali nadzorni organ ali nosilec tega subjekta vedel za storjeni prekršek;
- če tega ni vedel, se pravnemu nasledniku lahko izreče le odvzem predmetov in odvzem premoženjske koristi;

V izreku odločbe je treba posebej napisati, da je pravna oseba prenehala obstajati, navesti datum in način prenehanja. Za potrebe prekrškovnega postopka pa je treba ugotoviti, ali ima pravna oseba pravnega naslednika. Če ga nima, sankcije ni mogoče nikomur izreči, tudi ne stranske sankcije.

Če samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, pred izdajo odločbe oziroma sodbe o prekršku preneha obstajati v tej statusni obliki, se ga spozna za odgovornega za prekršek, sankcije za prekršek in odvzem premoženjske koristi pa se izrečejo fizični osebi, ki je bila nosilec statusne oblike, ki je prenehala (tretji odstavek 14.b člena ZP-1);

Primer:

- Kršitelj Janez Novak(prej Janez Novak s.p. do dne 1.1.2021) je odgovoren...
- Kršiteljica pravna oseba A d.o.o. (prenehala obstajati dne 5.3.2021 zaradi izbrisa iz sodnega registra na podlagi pravnomočnega sklepa Okrožnega sodišča v C. St 500/2021, z dne 2.2.2021 zaradi zaključenega stečajnega postopka) je odgovorna, da je dne kršila (navedba določbe), ker je (datum, kraj storitve prekrška, opis prekrška)

.....

S tem je storila prekršek po, vendar se ji globa ne izreče.

POSTOPEK O PREKRŠKU

- naravovarstveni nadzornik pri opravljanju nalog neposrednega nadzora:
 - *samostojno vodi postopek in odloča o prekrških po ZON (osmi odstavek 155. člen ZON);
 - *samostojno vodi postopek in odloča o prekrških v skladu z ZP-1 (prvi odstavek 59. člena ZTNP-1);

Vprašanje 1: *Kakšne so možnosti nadzornika, v primeru, da kršitelj ne sodeluje (nadzornika ignorira, mu ne želi dati osebnega dokumenta, odide s kraja kršitve (peš, brez vozila, po katerem bi ga bilo mogoče identificirati), pravi da nima osebnih dokumentov in mu da lažne osebne podatke ... ?*

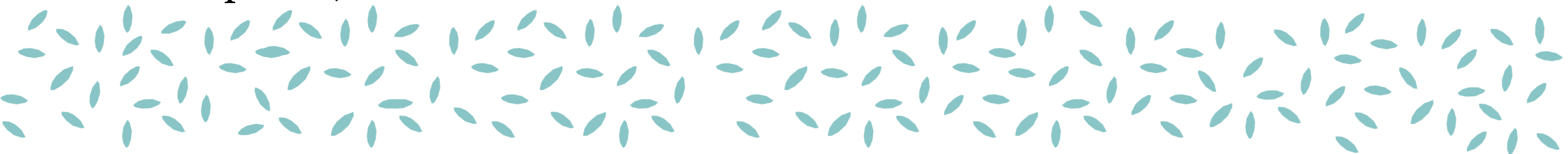
- če je možno na podlagi zbranih dokazov in ugotovitev pridobiti določene podatke, je podlaga v štirinajstem odstavku 155. člena ZON. Nadzorniki imajo precej ožja pooblastila kot policija ali občinski redar – in to pomeni, da v primeru nesodelovanja kršitelja ne sme uporabiti prisilnih sredstev ali zadržanja. Njegova ključna možnost je prekinitev postopka in takojšnje obvestilo policije, ki prevzame identifikacijo in ukrepanje.
- **če kršitelj ignorira nadzornika ali odide s kraja kršitve, nadzornik: osebe ne sme fizično ustaviti, ne sme uporabiti prisilnih sredstev**, lahko zabeleži opis osebe, vozila, lokacije, fotografije, pričevanja, **obvesti policijo**, ki nadaljuje postopek.
- **če kršitelj trdi, da nima dokumentov**, lahko zahteva osebne podatke, vendar: če obstaja sum, da so podatki lažni → **obvesti policijo**, sam ne sme preverjati identitete z zadržanjem ali prisilo.
- **če kršitelj poskuša prikriti dokaze**, lahko: **zavaruje kraj dejanja, zbere materialne dokaze**, vendar ne sme uporabiti sile za preprečitev uničenja dokazov → ponovno je potrebna policija.

O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča (prvi odstavek 45. člena ZP-1).

Hitri postopek o prekršku/redni sodni postopek (52. člen ZP-1)

Ni formalnega akta o začetku hitrega postopka o prekršku, ampak se postopek začne (prvi odstavek 50. člena ZP-1):

- po uradni dolžnosti, ko opravi prekrškovni organ v okviru svoje pristojnosti v ta namen kakršnokoli dejanje;
- ali z vložitvijo pisnega predloga oškodovanca, državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti;

Načini končanja hitrega postopka o prekršku:

- Uradni zaznamek (četrty odstavek 51. člena ZP-1);
- Opozorilo (53. člen ZP-1);
- Izdaja odločbe o prekršku ali plačilnega naloga.

URADNI ZAZNAMEK

Odločitev organa, da ne bo izdal odločbe o prekršku (ali vložil obdolžilnega predloga), je urejena v četrtem odstavku 51. člena ZP-1:

- 1. če iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek (torej ni zakonskih znakov prekrška, spremenjen predpis, silobran, skrajna sila, prisiljenost);**
- 2. če ni dokazano, da je kršitelj storil prekršek;**
- 3. če je pregon zastaral, ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon (smrt, že pravnomočno odločeno o prekršku, neprištevnost);**
- 4. če gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizka stopnja odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine pa kažejo, da postopek ne bi bil smotr.**

- prekrškovni organ po uradni dolžnosti in brez odlašanja hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku (prvi odstavek 55. člena ZP-1);
- pred izdajo odločbe o prekršku – paziti na privilegij zoper samoobtožbo (drugi odstavek 55. člena ZP-1);
- pouk o pravici do izjave mora biti zapisan (zapisnik ali uradni zaznamek) in podpisan s strani kršitelja;
- pisno obvestilo, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah prekrška;

UPORABA DOKAZOV IZ POSTOPKA NADZORA V PREKRŠKOVNEM POSTOPKU

izjave naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov in materialni dokazi, ki jih zberejo glede dejanj, na podlagi katerih se ukrepa v inšpekcijskem postopku, se v slednjem lahko štejejo za dokaz, pridobljen v skladu z ZUP (deseti odstavek 155. člena ZON).

Postopek nadzora je upravni postopek, uporabljajo se določbe ZUP:

- *raven spoštovanja procesnih jamstev zaradi narave samega postopka nekoliko nižja;*
- *previdnost pri izvedbi dokaznega postopka zaradi presoje dokazne vrednosti izvedenih dokazov v prekrškounem postopku;*
- *pristojni organ nadzoruje izvajanje zakonov in drugih predpisov;*

Prekrškovni postopek

- je postopek kaznovalne narave, v katerem se ugotavlja storitev prekrška in odgovornost zanj;
- prekrškovni organ lahko ugotovi drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovil upravni organ v postopku nadzora, ne glede na to, ali je upravna odločba postala dokončna ali ne;
- namen prekrškovnega postopka je ugotavljanje prekrškov in storilcev ter njihovo sankcioniranje, če so za to izpolnjeni zakonski pogoji;

VSM Sodba in sklep PRp 219/2023 z dne 26.10.2023

- z vidika uvedbe prekrškovnega postopka ni pomembno, da obstoj kršitve, ki se obravnava v postopku nadzora, še ni pravnomočno zaključen;
- ZP-1 predhodno ugotovljene kršitve ne določa kot pogoj za uvedbo prekrškovnega postopka;
- prekrškovni postopek se pogosto sploh ne bi mogel začeti, ker postopek nadzora ne bi bil zaključen in bi nastopilo absolutno zastaranje pregona;

- postopka sta po naravi zadeve različna, ločena postopka, se pa vsebinsko prepletata;
- izvajata se lahko vzporedno, ko se ugotovi, da kršitev predpisov v prvem postopku pomeni prekršek;
- V obeh postopkih se odloča na podlagi pretežno istih dejstev in dokazov, izdata se dve odločbi, ki imata različne pravne posledice.

- **OSREDOTOČENOST SUMA:** dejansko vprašanje konkretnega primera
- ****privilegij zoper samoobtožbo
- Od tistega trenutka dalje, ko so zaznani razlogi za sum storitve prekrška:

- **SPREMENI SE RAVEN PRAVIC OZIROMA PROCESNIH JAMSTEV**
(višja raven pravic kot v upravnem postopku).

- v postopku o prekršku se lahko kot dokazni vir uporabi vse:
 - kar je bilo zakonito pridobljeno in ugotovljeno v postopku nadzora, to pa ne velja za položaj in pravice storilca;
 - vsako dokazno sredstvo, s katerim se lahko dokaže neko dejstvo (priče, listine, izvedenci, hišna preiskava, ogled), ki je bilo pridobljeno v upravnem postopku;

dokaznega postopka ***ni treba ponavljati oziroma podvajati, ampak se lahko dokazi iz neprekrškovnega postopka prenesejo v prekrškovni postopek;***

PRAVICE IN POLOŽAJ STORILCA

- *Pravni pouk mora biti jasen, iz njega mora biti razvidno, da je bil kršitelj poučen o privilegiju zoper samoobtožbo in da je odločitev o tem, ali bo podal izjavo odvisna izključno od njegove svobodne volje;*
- *ZP-1 vsebuje dokazno prepoved: ta prepoveduje prekrškovnemu organu opreti odločbo o prekršku na izjavo kršitelja, če le-ta ni bil poučen o pravicah iz drugega odstavka 55. člena ZP-1 ali če podan pravni pouk ni vpisan v zapisnik, uradni zaznamek, obvestilo kršitelju;*
- *Ni smiselne uporabe ZKP o izločitvi dokazov.*

Priča v postopku nadzora:

- *kasneje kršitelj - ni dovoljeno njenih izjav uporabiti pri ugotavljanju odgovornosti za prekrške;*
- *če je prejela ustrezne pravne pouke po ZUP, se njena izjava lahko dokazno presoja v prekrškounem postopku*

Odločbo prekrškovega organa je mogoče v postopku z zahtevo za sodno varstvo med drugim izpodbijati iz razloga:

- če se opira na dokaz, na katerega se po določbah ZP-1 ne more opirati,*
- ali ki je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin.*

PLAČILNI NALOG / ODLOČBA O PREKRŠKU

- *Vprašanje 2: V primerih, ko je kršitev ugotovljena naknadno (npr. nedovoljeno preoran travnik/nasutje gradbenih odpadkov ...), kršitelj ni prisoten, "predvidevaš" pa, da je kršitelj lastnik zemljišča. Lastniku pošlješ obvestilo in pouk kršitelju, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah prekrška. V katerih primerih ob takih situacijah zadevo zaključiš s plačilnim nalogom in kdaj z odločbo (glede tega, kako zaključiš sem naletel na različna mnenja, zato me zanima ...). Zanima me tudi, ali imaš v takem primeru (razen prijavo na inšpekcijo) še kakšno drugo orodje, če lastnik odgovori, da on tega ni storil in ne ve, kdo je?*

•

procesne (formalne): odločitve, potrebne za vodenje postopka oziroma se nanašajo na procesna vprašanja;

- **meritorne**: vsebinska odločitev o glavni stvari, torej o odgovornosti storilca za prekršek in sankciji;

* pisne odločbe o prekršku s klasičnimi sestavinami: uvod, izrek, obrazložitev (po napovedi zahteve za sodno varstvo) in pravni pouk; **(56. člen ZP-1)** – pred izdajo odločbe je treba dati kršitelju možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah (55. člen ZP-1)

* plačilni nalog, izdan na podlagi neposredne osebne zaznave ali ugotovitve s tehničnim sredstvom ali napravo **(prvi odstavek 57. člena ZP-1)**;

* plačilni nalog, izdan na podlagi osebne ugotovitve **(drugi odstavek 57. člena ZP-1)**;

* plačilni nalog, izdan za kršitve predpisov o ustavljanju in parkiranju vozil v cestnem prometu **(osmi odstavek 57. člena ZP-1)**;

* sklepi ob smiselni uporabi določb ZUP;

Opis dejanskega stanja v plačilnem nalogu

- biti mora dovolj določen in konkretiziran, da:
 - kršitelju omogoča obrambo in
 - sodišču v primeru vložene zahteve za sodno varstvo kot organu določi okvir, znotraj katerega bo presoјalo primer;
 - pri fizičnih osebah zadošča opis njihovega izvršitvenega ravnanja, iz katerega je mogoče sklepati na ustrezno obliko odgovornosti iz 9. člena ZP-1;
 - pri pravnih in odgovornih osebah je treba konkretizirati podlage za njuno odgovornost, saj gre za odločilne okoliščine dejanskega stanja;
 - sodišče je vezano na opis dejanja, zato mora presoditi, ali opis dejanja, takšen kakršen je, ustreza zakonskim znakom kršitve, za katero je storilec spoznan za odgovornega;

- čas in kraj storitve prekrška sta podatka, ki sta neločljivo povezana z dejanskim stanjem prekrška ter morata biti ustrezno vtkana v opis prekrška in konkretno navezana na izvršitveni način prekrška v konkretnem primeru;
- pri določenih prekrških po naravi stvari ni mogoče določiti točnega časa in kraja storitve, ampak sta lahko ti okoliščini določeni le na splošn(ejš)i ravni;
- tudi v primeru, ko je kršitelju prekršek predločen na kraju samem, je potrebno izpolniti rubriko "Opis dejanskega stanja prekrška z navedbo dokazov". Slednje ni potrebno le takrat, če se opis dejanskega stanja nanaša na prilogo izdanega PN, kot je na primer zapisnik o inšpekcijskem pregledu oziroma uradni zaznamek o zaznavi prekrška;

- **VSL Sodba PRp 224/2018 z dne 15.11.2018:**

- za izrek pisne odločbe o prekršku je zahtevana podrobnejša dejanska opredelitev očitanege dejanja, kot pa se to zahteva za vsebino plačilnega naloga, v katerem zadošča že samo opis dejanskega stanja;
- opis dejanskega stanja mora vsebovati vsaj takšno dejstveno podlago, iz katere je z logičnim sklepanjem mogoče ugotoviti, da je neposredni storilec bil pooblaščen opravljati delo v imenu, na račun, v korist ali s sredstvi pravne osebe in da je storilec pri opravljanju dejavnosti pravne osebe prekršek storil v njenem imenu ali za njen račun ali v njeno korist ali z njenimi sredstvi, kar je temelj odgovornosti pravne osebe po prvem odstavku 14. člena ZP-1 in temelj odgovornosti odgovorne osebe po prvem odstavku 15. člena ZP-1;

VSM Sodba PRp 141/2025 z dne 10.7.2025

- Koncept pridružitvene oziroma akcesorne odgovornosti pravnih oseb, kot je določen v prvem odstavku 14. člena ZP-1, temelji na okoliščinah, ki so primarno dejanske narave (storitev prekrška pri opravljanju dejavnosti in storitev prekrška v imenu, na račun, v korist ali s sredstvi pravne osebe). Enako velja za koncept odgovornosti odgovorne osebe po prvem odstavku 15.a člena ZP-1, ki prav tako na dejanski ravni zahteva ugotovitev povezave med pravno in njeno odgovorno osebo (storitev dejanja pri opravljanju dejavnosti pravne osebe). To pa pomeni, da je potrebno tudi v opisu dejanskega stanja, ki je sestavni del ali se priloži plačilnemu nalogu, ki storilcu ni vročen na kraju dejanja, konkretizirati podlage za odgovornost pravne in odgovorne osebe, saj gre za odločilne okoliščine dejanskega stanja.

PLAČILNI NALOG po prvem odstavku 57. člena ZP-1 (običajni plačilni nalog)

- če pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek **neposredno osebno zazna** ali **ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav**;
- kršitelju, če je ta navzoč, se vroči takoj na kraju prekrška;
- ob vročitvi plačilnega naloga se kršitelju hkrati ustno predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar se zaznamuje na plačilnem nalogu;
- pri pravni osebi ugotavljanje odgovornih oseb iz evidenc (če ne, je treba izpeljati postopek s pridobitvijo izjave in izdajo odločbe o prekršku ali plačilnega naloga po drugem odstavku 57. člena ZP-1);
- opis dejanja, iz katerega bi bili razvidni vsi zakonski znaki prekrška, ni obvezna sestavina;
- osebna zaznava: z lastnimi čutili, miselnim procesom (seštevanje), branjem podatkov iz tehnične dokumentacije, vpogledom v evidence, spletne strani, poslovno dokumentacijo...

- prekršek se v plačilnem nalogu le pravno opredeli, navede se znesek globe in rok za plačilo;
- prekršek tudi ni obrazložen, na kraju se le predstavi storjeni prekršek in dokazi zanj;
- plačilni nalog, izdan pravni in odgovorni osebi, nima vseh sestavin odločbe ali sodbe o prekršku, saj nima izreka, zato se tudi ne zahteva, da bi bila odločilna dejstva, iz katerih bi bili razvidni konkretni izvršitveni znaki prekrška, povzeta kot opis dejanja;
- če plačilni nalog ni vročen kršitelju na kraju, se mu vroči naknadno, skupaj s kratkim opisom dejanskega stanja z navedbo dokazov;
- seznanitev z okoliščinami prekrška iz izjave prijavitelja ne pomeni osebne zaznave prekrška;

PLAČILNI NALOG po drugem odstavku 57. člena ZP-1 (posebni plačilni nalog)

- če pooblaščen uradna oseba prekršek ugotovi ***na podlagi obvestil in dokazov, zbranih neposredno po kršitvi, na kraju, kjer je bil prekršek storjen;***
- pred izdajo in vročitvijo se mora kršitelju omogočiti, da se osebno izjavi o prekršku po določbah 55. člena ZP-1 (predhodna kontradikornost);
- če na kraju samem kršitelj ne more dati izjave, jo lahko naknadno, vendar samo, če je bil navzoč pri zbiranju dokazov na kraju samem in tudi poučen o vseh svojih pravicah ter seznanjen z vsemi dokazi;
- vsebovati mora tudi kratek opis prekrška in kratek povzetek izjave kršitelja o prekršku;
- opis dejanskega stanja je sestavni del plačilnega naloga in predstavlja prvo informacijo o odgovornosti kršitelja za prekršek;

- posredna zaznava oziroma osebna ugotovitev prekrška: kadar pooblaščen uradna oseba ugotovi prekršek na podlagi zbranih obvestil in dokazov; predhodna kontradiktornost: pred izdajo je potrebno pridobiti izjavo kršitelja na kraju samem, kar je potrebno zapisati;
- če na kraju samem kršitelj ne more dati izjave, jo lahko naknadno, vendar samo, če je bil navzoč pri zbiranju dokazov na kraju samem in tudi poučen o vseh svojih pravicah ter seznanjen z vsemi dokazi; Dobro je, da se priloži zapisnik o inšpekcijskem nadzoru oziroma uradni zaznamek o zaznavi prekrška. Potrebno je zadostiti standardu konkretizacije.

- postopanje prekrškovnega organa, ki je uvedlo hitri postopek namesto postopka s plačilnim nalogom, je bilo storilcu v korist **(VSRS Sodba IV Ips 65/2017 z dne 19.12.2017)**

- nov sedmi odstavek 57. člena ZP-1:

Kršitelj, ki bi se lahko z odhodom zaradi prebivanja v tujini izognil plačilu globe ali nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, mora plačati globo takoj na kraju prekrška. O plačani globi se izda potrdilo. Če kršitelj globe ne plača, pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje izvršitve po 201. členu ZP-1.

Kdaj izdati plačilni nalog ali odločbo o prekršku:

- ugotavljanje odgovornih oseb je mogoče iz evidenc; bistveno je, ali se bo z vpogledom ugotovilo, kdo je odgovorna oseba. ****sicer je treba speljati hitri postopek o prekršku;
- ko obvestil in dokazov ni mogoče zbrati neposredno po dogodku in na kraju storitve ni več udeležencev in prič, je treba odločilna dejstva ugotavljati z dodatnim zbiranjem, pridobivanjem in preverjanjem dejstev in dokazov, je treba izvesti hitri postopek o prekršku;

- odvisno od narave obravnavane kršitve, praviloma se plačilni nalog izda za vnaprej določen nabor kršitev in ko gre za dokazno manj zahtevne kršitve v obliki opustitve vnaprej določenih obveznosti (prijava, predložitev);
- dejanja oziroma opustitve so listinske narave in je rok za izvršitev obveznosti določen vnaprej;
- postopek ugotavljanja kršitev je elektronsko podprt in tudi odgovorne osebe je mogoče ugotoviti iz uradnih evidenc (sicer hitri postopek);
- dodatni dokazni postopek ni potreben, ampak zgolj miselni proces sklepanja na podlagi ugotovljenih dejstev in dokazov;

ODLOČBA O PREKRŠKU (56. člen ZP-1)

- 1. UVOD (tretji odstavek 56. člena ZP-1)
- 2. IZREK : (četrti odstavek 56. člena ZP-1)
- 3. OBRAZLOŽITEV (peti odstavek 56. člena ZP-1)
- 4. PRAVNI POUK : obsega pouk o pravici do pravnega sredstva, roku in načinu vložitve ter navedbo prekrškovnega organa, pri katerem se pravno sredstvo vloži (šesti odstavek 56. člena ZP-1)
- OPOZORILA KRŠITELJU
- Rok za plačilo globe: 8 dni do tri mesece
- Rok za plačilo sodne takse 15 dni – tukaj je potrebno upoštevati Zakon o sodnih taksah
- Odločbo o prekršku je treba vročiti tako storilcu kot njegovemu zagovorniku, če ga ima. Vročitev samo zagovornikom ne zadošča.

VSL Sodba PRp 224/2018 z dne 15.11.2018:

Za izrek pisne odločbe o prekršku je zahtevana podrobnejša dejanska opredelitev očitane dejanja, kot pa se to zahteva za vsebino plačilnega naloga, v katerem zadošča že samo opis dejanskega stanja. Opis dejanskega stanja mora vsebovati vsaj takšno dejstveno podlago, iz katere je z logičnim sklepanjem mogoče ugotoviti, da je neposredni storilec bil pooblaščen opravljati delo v imenu, na račun, v korist ali s sredstvi pravne osebe in da je storilec pri opravljanju dejavnosti pravne osebe prekršek storil v njenem imenu ali za njen račun ali v njeno korist ali z njenimi sredstvi, kar je temelj odgovornosti pravne osebe po prvem odstavku 14. člena ZP-1 in temelj odgovornosti odgovorne osebe po prvem odstavku 15. člena ZP-1.

- iz opisa dejanja mora biti razviden **način storitve** prekrška, pri čemer zahteva opredelitev prekrška opis izvršitvenega ravnanja z navedbo konkretnih okoliščin, ki ravnanje opredeljujejo kot historični in dokazljiv dogodek, ne samo prepis zakonskih znakov prekrška;
 - opis dejanja mora biti identičen z opisom v obvestilu in pozivu na izjavo kršitelju;
 - Navedba, da je kršitelj odgovoren za prekršek (pisati v 3. osebi ednine)
 - pravna opredelitev prekrška z navedbo predpisa, ki določa prekršek;
- „ s čimer je kršil določbo ...odstavka ...člena Zakona in storil prekršek po ...odstavku ... člena Zakona....“***

- odmera sankcije (glavna sankcija, stranske sankcije) in stroškov postopka
 - načeloma odmera po tretjem odstavku 52. člena ZP-1;
 - stroški postopka se odmerijo po prvem odstavku 143. člena ZP-1;
 - sodna taksa: globa (tar. št. 8111 ZST-1), stranska sankcija (tar. št. 8114 ZST-1), opomin (tar. št. 8112 ZST-1)
 - določiti rok za plačilo globe in stroškov postopka (dodati: o morebitnih naknadno priglašeni stroškov po odločeno s posebnim sklepom)

Opozorila kršitelju (so del izreka):

- rok za plačilo globe in stroškov postopka;
- pravica do obročnega plačila globe in stroškov postopka;
- možnost za oprostitev plačila stroškov postopka;
- možnost za nadomestitev plačila globe in stroškov z delom v splošno korist;
- o prisilni izterjave neplačane globe in stroškov v roku;
- v primeru neplačila globe storilca o izvršitvi z nadomestnim zaporom za neizterjano globo;

Dejanski opis je bistvena vsebina izreka vsake odločbe o prekršku. Poleg kraja in časa storitve prekrška mora vsebovati tudi način storitve ter odločilne okoliščine, ki zakonske znake prekrška kar se da najbolj natančno označijo. **Ker le izrek odločbe lahko postane pravnomočen in izvršljiv, mora biti ne samo kratek, ampak tudi jasen in določen ter ne sme dopuščati dvoumnosti.**

Dejstva in okoliščine, ki prekršek opredeljujejo, morajo biti konkretno in določno opisana in če v opisu dejanja zakonski znaki niso konkretizirani in ni navedeno s kakšnim izvršitvenim ravnanjem je storilec uresničil zakonske znake prekrška, potem je izrek take odločbe nerazumljiv in ga ni mogoče preizkusiti. Za odločbo o prekršku, s katero se storilca spozna za odgovornega storitve prekrška, ne zadošča, da so v opisu dejanja navedeni samo abstraktni zakonski znaki prekrška ali da se izrek sklicuje na kakšno materialnopravno določbo o kršitvi, ne da bi kršitev bila konkretizirana.

NUJNI POSTOPKI (201. člen ZP-1)

- če storilec ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, lahko organ za postopek o prekršku, ki je odločil o prekršku na prvi stopnji, obenem odloči, naj se odločba izvrši takoj ne glede na zahtevo za sodno varstvo oziroma pritožbo, če spozna, da bi storilec lahko onemogočil njeno izvršitev. Če storilec globe, ugotovljene škode, pridobljene premoženjske koristi ali stroškov postopka ne plača, organ, ki je odločil o prekršku na prvi stopnji, izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje plačila v skladu s šestim odstavkom tega člena;
- začasno se odvzamejo potna listina, voziško dovoljenje, drugi osebni dokumenti, namenjeni identifikaciji, če jih v zavarovanje ponudi storilec sam, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, gotovina, plačilna sredstva, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine, ki jih ima pri sebi, ne glede na to, ali je njihov lastnik ali ne, ali se nahajajo na ozemlju Republike Slovenije;
- Trajanje: šest mesecev (možnost podaljšanja za šest mesecev);

**REDNA
IN
IZREDNA
PRAVNA SREDSTVA**

ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO

redno pravno sredstvo, ki je dovoljeno zoper:

1. plačilni nalog;

2. odločbo o prekršku, izdano v hitrem postopku, pod pogojem, da je pravočasno napovedana, in sicer v roku 8 dni od prejema odločbe prekrškovnega organa;

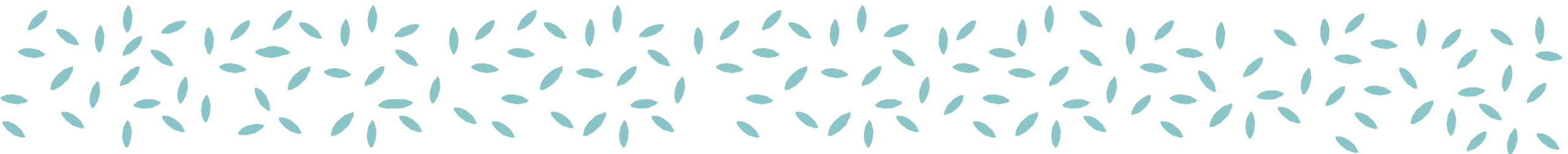
3. odločitve o drugih vprašanjih postopka

Bistvena razlika med rednimi in izrednimi pravnimi sredstvi

- Pravočasno vloženo redno pravno sredstvo ima praviloma:
 - **suspenzivni učinek** (odloži učinek pravnomočnosti in izvršljivosti odločbe o prekršku), razen v primerih, ko izvršljivost nastopi pred pravnomočnostjo;
 - **devolutivni učinek** (povzroči prenos pristojnosti za odločanje o vložnem pravnem sredstvu);

Izredno pravno sredstvo (zahteva za varstvo zakonitosti, predlog za odpravo ali spremembo odločbe) ima devolutivni učinek;

UPRAVIČENCI (59. člen ZP-1):

- kršitelj, torej oseba, kateri je bila izrečena sankcija za prekršek;
- zakoniti zastopnik kršitelja - v ZUP je podrobneje določeno, kdo je zakoniti zastopnik, glede pravnih oseb to ureja ZGD in ZP-1;
- zagovornik kršitelja (samo odvetnik ali odvetniški kandidat, ne pripravnik – četrti odstavek 90. člena ZP-1);
- lastnik odvzetih predmetov (v primeru odvzema predmetov – 25. člen ZP-1);
- skrbnik za poseben primer, ki ga na zahtevo prekrškovnega organa postavi pristojni center za socialno delo v primerih, ko kršitelj ni sposoben sodelovati v postopku pred prekrškovnim organom;
- tisti, ki mu je izrečena redovna globa ali naloženo plačilo krivdno povzročenih stroškov ter posebej tudi zagovornik in sodni izvedenec ali tolmač zoper sklep, s katerim sodišče odloči o (ne) priznanju vseh priglašeni stroškov;

NAPOVED ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

- Rok: 8 dni od dneva prejema odločbe o prekršku brez obrazložitve; rok začne teči naslednji dan od dneva prejema odločbe (59.a člen ZP-1)
- Zadošča, da napoved zahteve za sodno varstvo vloži eden od upravičencev;
- Če ima kršitelj zagovornika, mora biti odločba obema vročena, rok za vložitev napovedi oziroma zahteve se šteje od vročitve zadnjemu od njiju;
- To je zakonski in prekluzivni rok (dovoljen je predlog za vrnitev v prejšnje stanje v primeru zamude roka);
- Posebna obličnost napovedi zahteve na sodno varstvo ni predpisna, mora biti pisna in lastnoročna podpisana

- Zavrženje prepozne napovedi zahteve za sodno varstvo s sklepom, zoper katerega je dovoljena zahteva za sodno varstvo (enajsti odstavek 65. člen ZP-1);
- V kolikor nobeden od upravičencev ne napove zahteve za sodno varstvo ali jo umakne do poteka roka za napoved zahteve, prekrškovni organ ne izdelava odločbe z obrazložitvijo in se šteje, da je z dnem vročitve odločbe brez obrazložitve vročena končna odločba, ki postane pravnomočna s potekom roka za napoved zahteve za sodno varstvo (tretji in četrti odstavek 59.a člena ZP-1)1;
- Možnost vložitve napovedi zgolj zoper nekatere prekrške (VSRS Sodba I Ips 43/2016 z dne 18.10.2016)
- Ko je zahteva za sodno varstvo napovedana, mora prekrškovni organ izdelati odločbo z obrazložitvijo v roku 30 dni od prejema napovedi in jo vročiti vsem upravičencem do zahteve, tudi tistim, ki je niso napovedali (ni možnosti odločanja po petem odstavku 63. člena ZP-1);

Zahtevo za sodno varstvo lahko vloži le tisti, ki jo je napovedal (59.a člen ZP-1);

Upravičenci do vložitve zahteve za sodno varstvo so enaki kot upravičenci do vložitve napovedi zahteve za sodno varstvo (prvi odstavek 59. člena ZP-1);

ROK ZA VLOŽITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

8 dni od dneva prejema:

- plačilnega naloga;
- sklepa prekrškovnega organa;
- odločbe o prekršku z obrazložitvijo.

NAČIN VLOŽITVE: pisno, pri prekrškovnem organu, ki je izdal odločbo.

RAVNANJE PREKRŠKOVNEGA ORGANA PO PREJEMU ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

FORMALNI PREIZKUS

- Opravi prekrškovni organ po uradni dolžnosti in obsega preizkus:
 - * pravočasnost zahteve za sodno varstvo
 - * dovoljenost zahteve za sodno varstvo
 - * popolnost zahteve za sodno varstvo

V tem delu preveri tudi stvarno pristojnost za odločanje;

Ne obsega presoje utemeljenosti navedb v zahtevi za sodno varstvo in ne gre za meritorno odločanje;

PREIZKUS UTEMELJENOSTI ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Po opravljenem formalnem preizkusu mora prekrškovni organ preizkusiti plačilni nalog ali odločbo o prekršku:

- **po uradni dolžnosti**, kot to določa 62.a člen ZP-1;
- **po utemeljenosti**: glede na navedbe v zahtevi za sodno varstvo (62. člen ZP-1);

- **PRAVOČASNOST** : 8 dni od dneva prejema plačilnega naloga, sklepa, odločbe o prekršku brez obrazložitve;

- **DOVOLJENOST** (prvi odstavek 63. člen ZP-1):

Napoved zahteve oziroma zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če:

- jo je vložila oseba, ki je po zakonu nima pravice vložiti;
- je bila po vložitvi umaknjena;
- je bila po umiku ponovno vložena;
- če po zakonu ni dovoljena;

POPOLNOST:

- Prekrškovni organ pozove storilca, da zahtevo za sodno varstvo v določenem roku dopolni (68. člen ZUP v zvezi s prvim odstavkom 58. člena ZP-1);

Sodišče kot inštančni organ ni tisto, ki bi pozivalo storilca na dopolnitev, ampak mora to storiti organ, ki je izdal izpodbijano odločbo o prekršku;

Prekrškovni organ s sklepom takoj zavrže prepozno ali nedovoljeno zahtevo za sodno varstvo. Nepopolno zavrže, če je storilec v določenem roku zahteve za sodno varstvo ne dopolni. V kolikor storilec ne odpravi pomanjkljivosti, pa ni dvoma zoper katero odločbo je vložena, je prekrškovni organ ne zavrže, ampak odstopi pristojnemu sodišču v odločanje (smiselna uporaba ZUP);

Zoper sklep o zavrženju je dovoljena zahteva za sodno varstvo.

- Prekrškovni organ mora vedno preizkusiti odločbo po uradni dolžnosti, preden jo odstopi v reševanje pristojnemu sodišču;
- **beneficium cohaesionis**: Če ugotovi, da je podan kateri od razlogov, na katere je potrebno paziti po uradni dolžnosti (razen glede možnosti izjave in razumljivosti izreka odločbe) in je bilo odločeno v korist kršitelja in je to v korist kršitelju, ki ni vložil zahteve za sodno varstvo ali je ni vložil v tej smeri, mora prekrškovni organ pri odločanju upoštevati, kot da jo je tudi on vložil (drugi odstavek 62.a člena ZP-1);

ODLOČANJE PREKRŠKOVNEGA ORGANA O ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO

Četrty odstavek 63. člen ZP-1:

- Če ugotovi kršitev pravice do izjave (eno temeljnih načel prekrškovnega prava), mora storilcu dati možnost, da se izjavi o prekršku;
- Glede na navedbe v zahtevi za sodno varstvo po potrebi dopolni dokazni postopek (ostati mora znotraj istega historičnega dogodka, dokazno oceniti navedbe in predložene dokaze);

Odločanje po petem odstavku 63. člena ZP-1

- 1. Odločbo o prekršku odpravi in ustavi postopek o prekršku*** (ugotovi, da je dejanje ni prekršek, je izključena odgovornost ali protipravnost, ni dokazana storitev prekrška, zastaranje);
- V primeru nepristojnosti odločbo o prekršku ***odpravi in vloži predlog za uvedbo postopka o prekršku pri pristojnem prekrškovnem organu***;
- Prvotno odločbo o prekršku odpravi in jo ***nadomesti z novo odločbo*** (drugačen opis prekrška znotraj istega historičnega dogodka in opisa prekrška);
- Prvotno odločbo o prekršku odpravi in ***globo nadomesti z opominom***;

O spremenjeni odločitvi je potrebno obvestiti storilca in osebo, ki je vložila zahtevo za sodno varstvo oziroma vročiti novo odločbo o prekršku;

Zahtevo za sodno varstvo je potrebno predhodno napovedati;

Oživi pravica do plačila polovičnega zneska globe;

Prekrškovni organ svoje odločitve ne sme spremeniti v škodo storilca.

Torej ne gre za inštančno odločanje, ampak ponovno odločanje o prekrškovni zadevi.

- *Vlagatelj lahko zahtevo za sodno varstvo umakne do izdaje odločbe o prekršku z obrazložitvijo (ali do odločitve sodišča) – drugi odstavek 61. člena ZP-1;*
- *Umik je nepreklicen;*
- *V tem primeru se zahteva za sodno varstvo s sklepom zavrže na podlagi 64. člena v zvezi s prvim odstavkom 63. člena ZP-1;*
- *sodna taksa za zavrženje - 50,00 evrov*

POSREDOVANJE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO SODIŠČU V ODLOČANJE

- V kolikor prekrškovni organ ne ravna na podlagi določbe petega odstavka 63. člena ZP-1, posreduje pravočasno, popolno in dovoljeno zahtevo za sodno varstvo s spisom in morebitnimi dokazuje v odločitev pristojnemu sodišču (sedmi odstavek 63. člena ZP-1);
- Zahteva za sodno varstvo zoper plačilni nalog ****opis dejanskega stanja, z navedbo dokazov (peti odstavek 57. člena ZP-1);
- Pomembno je, da je spis urejen kronološko, v njem morajo biti vse listine, ki se nanašajo na postopek v izvirniku ali s potrdilom, da je kopija enaka izvirniku;
- Predložitveno poročilo in morebitna dodatna pojasnila v zvezi z navedbami v zahtevi za sodno varstvo (morebitna predkaznovanost pri prekrškovnem organu ali zakaj ni odločal po petem odstavku 63. člena ZP-1);

IZREDNA PRAVNA SREDSTVA

ZAHTEVA ZA VARSTVO ZAKONITOSTI

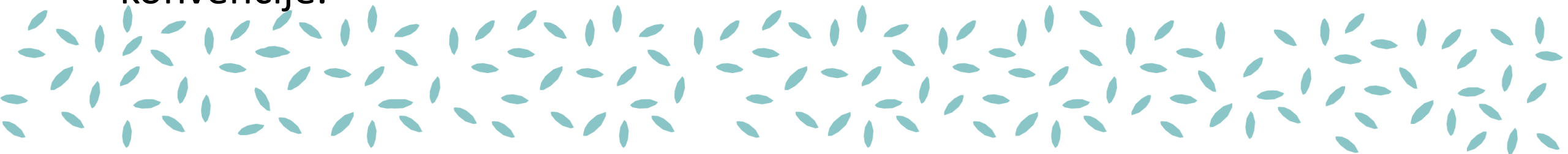
Upravičen predlagatelj je izključno vrhovni državni tožilec **po uradni dolžnosti** ali na **pobudo osebe**, ki ima pravico do pravnega sredstva po ZP-1;

- Lahko se vloži zoper vsako odločbo, izdano na drugi stopnji, oziroma zoper vsako pravnomočno odločbo, če je kršen ta zakon ali predpis, ki določa prekršek;
- O njej odloča Vrhovno sodišče RS na nejavni seji, v senatu treh sodnikov;

(tretji odstavek 169. člena ZP-1)

Ne glede na prejšnji odstavek lahko zahtevo za varstvo zakonitosti v treh mesecih od dokončnosti sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice vložita tudi storilec prekrška in zagovornik, če je s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice ugotovljena kršitev človekove pravice ali temeljne svoboščine iz Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spremenjene s protokoli št. 3, 5 in 8 ter dopolnjene s protokolom št. 2, ter njenih protokolov št. 1, 4, 6, 7, 9, 10 in 11 (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/94; v nadaljnjem besedilu: konvencija), ki se nanaša na pravnomočno odločbo o prekršku. Zahteva za varstvo zakonitosti se lahko vloži tudi, če je bila kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin ugotovljena v primeru prijateljske poravnave ali enostranske izjave države na podlagi konvencije.

PREDLOG ZA ODPRAVO ALI SPREMEMBO ODLOČBE PREKRŠKOVNEGA ORGANA

- O predlogu odloča sodišče, ki je pristojno za odločanje o zahtevi za sodno varstvo, ob smiselni uporabi določb za odločanje o zahtevi za sodno varstvo;
- Prekrškovni organ lahko predlog poda po uradni dolžnosti ali na pisno pobudo osebe, ki ji je izrečena sankcija, njenega zakonitega zastopnika oziroma zagovornika, lastnika odvzetih predmetov, državnega tožilca ali sodišča;
- Prekrškovni organ na pobudo ni vezan, razen če jo poda sodišče ali državno tožilstvo;
- Rok za vložitev 3 leta od pravnomočnosti odločbe

Prekrškovni organ lahko vloži predlog, če je odločbo o prekršku:

- 1. izdal stvarno nepristojni prekrškovni organ;***
- 2. se opira na drugo odločbo o prekršku ali na kakšno drugo odločbo, pa je bila ta odločba pravnomočno spremenjena, razveljavljena oziroma odpravljena;***
- 3. so bile z njo očitno v škodo storilca prekršene materialne določbe ZP-1 ali predpisa, ki določa prekršek;***
- 4. se ugotovijo nova dejstva in predložijo novi dokazi, iz katerih očitno izhaja, da storilec ni storil prekrška IN da tudi ni imel možnosti sodelovati v postopku, v katerem je bila zoper njega izdana odločba o prekršku, ker o njegovi istovetnosti niso bili predloženi resnični osebni podatki;***

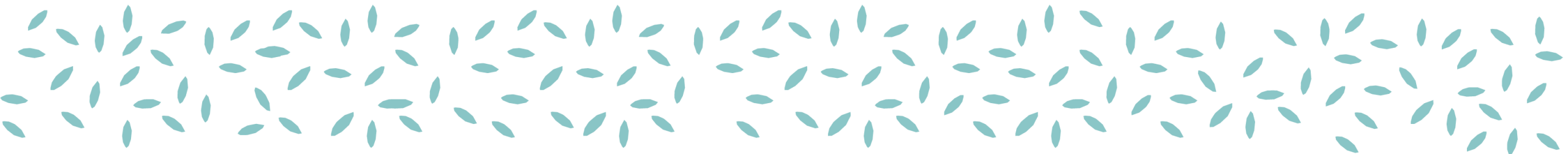
IZVRŠEVANJE SANKCIJ ZA PREKRŠKE

- **PRAVNOMOČNOST** (199. člen ZP-1):

Odločba organa za odločanje o prekršku (odločba, sodba oziroma sklep) postane pravnomočna, ko je ni možno več izpodbijati z zahtevo za sodno varstvo oziroma s pritožbo, ali če zoper njo ni pravnega sredstva;

Če je bilo zoper odločbo organa za odločanje o prekršku vloženo pravno sredstvo, o katerem je bilo odločeno na drugi stopnji, nastopi pravnomočnost z dnem, ko se odločitev odpravi vlagatelju pravnega sredstva;

Povezana je s pravilnostjo vročitve.

IZVRŠLJIVOST ODLOČBE

- Odločba, izdana v postopku o prekršku, se izvrši (prvi odstavek 200. člen ZP-1):
 - * ko postane pravnomočna in
 - * ko za izvršitev ni zakonskih ovir, če ta zakon ne določa drugače.

Odločba, s katero je izrečena globa ali s katero je odločeno o stroških postopka ali prisojena odškodnina, se izvrši, ko preteče rok, ki je v njej določen za plačilo globe, stroškov postopka oziroma odškodnine;

Če je storilec vložil zahtevo za sodno varstvo oziroma pritožbo, pa zahteva oziroma pritožba zadrži izvršitev ali če izvršitev zadrži sodišče, se šteje ta rok od dneva, ko je bila storilcu naznanjena odločba, s katero je bila izpodbijana odločba potrjena ali spremenjena.

IZTERJAVA GLOB IN STROŠKOV POSTOPKA, IZREČENIH TUJIM KRŠITELJEM

19. poglavje Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (ZSKZDČEU-1)

Poseben postopek se vodi, kadar ima dolžnik (storilec) domicil v državi članici EU. Kadar se terjatev nanaša na storilca, ki je ni plačal v roku, je pa državljan EU, ki ima s Slovenijo sklenjen sporazum o odstopu terjatev, je potrebno to terjatev odstopiti v izterjavo v tujino.

Za izterjavo je, na podlagi šestega odstavka 214. člena ZP-1, za vodenje postopka izključno pristojno Okrajno sodišče v Celju.

***HVALA ZA VAŠO POZORNOST in
USPEŠNO DELO VAM ŽELIM***

